

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 5/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. januára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť S. G., R., zastúpeného advokátom JUDr. Š. B., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 1 a čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To/104/2007 a jeho uznesením sp. zn. 3 Nto/14/2008 z 28. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. júla 2008 doručená sťažnosť S. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 1 a čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len

„krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To/104/2007 a jeho uznesením sp. zn. 3 Nto/14/2008 z 28. mája 2008.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T/31/2005 z 26. januára 2007 odsúdený podľa § 35 ods. 1 a § 234 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov nepodmienečne.

Sťažovateľ sa proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu odvolal a následne podal „*Doplnenie dôvodov odvolania voči rozsudku Okresného súdu v Martine sp. zn. 2 T 31/2005 zo dňa 26. 1. 2007*“.

Sťažovateľ podal na hlavnom pojednávaní na krajskom súde 21. mája 2008 podanie označené ako „*Námietka obžalovaného S. G., bytom R., okres... voči predsedovi senátu JUDr. V. S. z dôvodov § 30 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. - Trestného poriadku*“.

Krajský súd o podanej námietke rozhodol uznesením sp. zn. 3 Nto/14/2008 z 28. mája 2008 tak, že jej nevyhovel. Sťažovateľ konštatoval, že „*... a preto toto uznesenie považujem za rozhodnutie, ktorým bolo zakryté porušenie mojich ústavných práv, základných slobôd v konaní 3 To/104/2007 garantované Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom pre ľudské práva...*“.

Sťažovateľ vidí porušenie svojich práv v tom, že „*doklady, ktoré som uviedol ako prílohy č. 3 a 4 sudcovia zámerne prehliadli, a tým neobjektívne rozhodovali alebo tam v čase ich rozhodovania skutočne neboli a v tom prípade niekto úmyselne manipuloval s listinnými dôkazmi, čo je trestné...*“.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd dôsledne neskúmal skutočnosti svedčiace pre a proti vylúčeniu predsedu senátu krajského súdu z vykonávania úkonov trestného konania.

Sťažovateľ tvrdí, že uvedeným postupom a rozhodnutím krajského súdu bolo porušené jeho právo na osobnú slobodu, právo na obhajobu, právo na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 5 dohovoru.

Podľa sťažovateľa *„Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 28. 05. 2008, sp. zn. 3 Nto/14/2008-593 nevyhovел mojej námietke a predsedu senátu JUDr. S. nevyhlásil z mojej trestnej veci, a preto takéto uznesenie nie je v súlade s Trestným poriadkom, Ústavou Slovenskej republiky...“*.

Sťažovateľ namietal aj to, že bol v jeho trestnej veci *„... vystavený pocitom právnej neistoty, krivdy, nespravodlivosti, bezmocnosti a úzkosti z konania Krajského súdu v Žiline pri rozhodovaní o mojej námietke zaujatosti“*.

Sťažovateľ preto žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„- Základné právo S. G. na osobnú slobodu, práva na obhajobu, nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, ods. 2, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 3 To/104/2007 porušené bolo.

- Základné právo S. G. na osobnú slobodu, práva na obhajobu, nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, ods. 2, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 3Nto/14/2008 porušené bolo.

- Ústavný súd Slovenskej republiky ruší Uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 05. 2008, sp. zn. 3 Nto/14/2008-593 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

- Sťažovateľovi S. G., priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk, (slovom: jednot tisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Žiline povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

- S. G. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť na účet JUDr. Š. B. č... vedený v... Ž., a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd je vzhľadom na to povinný pri predbežnom prerokovaní sťažnosti preskúmať najskôr jej procesné náležitosti a splnenie predpokladov na jej prípadné prijatie na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu 31. júla 2008 a z jej príloh vyplýva, že uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Nto/14/2008 z 28. mája 2008 bola podľa § 31 ods. 6 zákona č. 141/1961 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietnutá námietka zaujatosti sťažovateľa, ktorú podal na verejnom

zasadnutí 22. mája 2008 proti predsedovi senátu krajského súdu, JUDr. V. S. (Označeným uznesením krajského súdu bola zamietnutá námietka zaujatosti sťažovateľa, pričom krajský súd zároveň nevylúčil predsedu senátu krajského súdu z vykonávania úkonov trestného konania.)

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie tvrdenej protiústavnosti v procesnom postupe krajského súdu, ktorá podľa tvrdenia sťažovateľa spočívala v rozhodovaní zaujatého sudcu, ktorý nebol z konania vylúčený. Túto skutočnosť vníma sťažovateľ ako nelegálnu ingerenciu súdnej moci do jeho statusu účastníka trestného konania s následným porušením svojich ústavných práv.

Pokiaľ ide o porušenie práv sťažovateľa, ku ktorým malo dôjsť uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Nto/14/2008 z 28. mája 2008, ktorým zákonný sudca nebol vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, v danom prípade práva sťažovateľa porušené neboli, pretože § 30 Trestného poriadku vymenúva taxatívne dôvody na vylúčenie sudcu. Podľa tohto ustanovenia z vykonávania úkonov trestného konania môže byť vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom, alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Takýto pomer k veci a ani k osobám zistený nebol. Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia krajského súdu: *„Dôsledným preskúmaním obsahu spisového materiálu krajský súd nezistil, že by objektívne boli preukázané také skutočnosti, ktoré by spochybňovali nezaujatosť predsedu senátu JUDr. V. S. Samotný subjektívny pocit obžalovaného, že predseda senátu je voči nemu zaujatý a chce ho svojou rozhodovacou činnosťou a rozsudkom poškodiť, ešte sám o sebe nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu, resp. celého senátu, pretože by mal byť zaujatý.“*

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že krajský súd v namietanom rozhodnutí nepodcenil svoju rozhodovaciu právomoc pri odôvodňovaní napadnutého rozhodnutia, pričom *„Osobitne sa tiež vyjadril k námietke obžalovaného ohľadne jeho predvolania políciou na verejné zasadnutie, pričom uviedol, že tak učinil z dôvodu, že obžalovaný neprevzal predvolanie na verejné zasadnutie na 6. 3. 2008, pritom nešlo*

o jeho prvé neprevzatie súdnej zásielky. K námietke týkajúcej sa skutočnosti, že v spise sa nenachádza stanovisko obžalovaného zo 14. 3. 2008 predseda senátu uviedol, že toto mu bolo predložené až 30. 3. 2008, kedy ho osobne predložil obžalovaný na verejnom zasadnutí. Pokiaľ bolo uvedené stanovisko podané v podateľni Krajského súdu v Žiline 14. 3. 2008, nie je mu známy dôvod, prečo sa z podateľne nedostalo do trestného spisu. Keď ho obžalovaný naň upozornil na verejnom zasadnutí, spis prelistoval, pričom uvedené stanovisko v ňom nenašiel. K námietke týkajúcej sa ustanovenia náhradného obhajcu uviedol, že postupoval tak preto, že u obžalovaného ide v poradí už o štvrtého zvoleného obhajcu a práve neprítomnosť obhajcu JUDr. B. na verejnom zasadnutí 6. 3. 2008, aj keď sa ospravedlnil, bola dôvodom na takýto postup.“

Z rozhodnutia a postupu krajského súdu teda nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na už uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 77/05).

Ústavný súd je toho názoru, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého

zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd s poukázaním na svoju konštantnú judikatúru taktiež zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

Podľa názoru ústavného súdu procesný postup krajského súdu v predmetnej veci bol uskutočnený lege artis, krajský súd sa so vznesenou námietkou zaujatosti sudcu vysporiadal zákonom anticipovaným spôsobom, a preto ho aj ústavný súd považuje za ústavne relevantný a akceptovateľný.

Ústavný súd konštatoval, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zodpovedá požiadavkám, ktoré vyplývajú z čl. 16 ods. 1 a čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 5 a čl. 6 dohovoru pre rozhodnutia v trestnom konaní. Dôvody namietané sťažovateľom krajský súd skúmal v rozsahu ich zákonného vymedzenia, svoje rozhodnutie v uznesení sp. zn. 3 Nto/14/2008 z 28. mája 2008 odôvodnil konkrétnymi skutkovými okolnosťami a výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku nevykazuje znaky svojvôle. Ústavný súd

zo sťažnosti nezistil také skutočnosti, ktoré by spochybňovali závery označeného súdu o existencii protiústavnosti jeho postupu. Z toho dôvodu považuje ústavný súd sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

Uvedené závery o neopodstatnenosti podania sťažnosti sa vzťahujú v celom rozsahu aj na napadnutý postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To/104/2007.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa s ďalšími nárokmi sťažovateľa v nej uvedenými nezaoberal.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2009